

[View this email in your browser](#)

L_{eerhuis} A_{msterdam} T_{enach &} E_{vangelie}

POST

Onderwerp: LAT&E PROGRAMMA NAJAAR 2018 (editie 19 juli)

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij het eerste overzicht van onze activiteiten. Medio augustus komt er nog een aanvulling met mogelijk nog twee andere bijeenkomsten. Dan is er ook een papieren versie gereed.

Ik wens u een mooie zomer!

Adriaan Deurloo

WESSEL TEN BOOM : GERRIT KOUWENAAR, DICTEN IS DICHTMAKEN.

De 'dichtexplosie' van de 'vijftigers' ligt alweer een tijd achter ons. Met Lucebert is Gerrit Kouwenaar de meest toonaangevende van hen gebleken. Hij was een bij uitstek onromantische dichter, die de taal zelf het werk wilde laten doen, en tegelijkertijd als weinig anderen dat oerbekende thema van de vergankelijkheid van alle vlees messcherp aan de orde wist te stellen. We zullen ons op drie ochtenden concentreren op de bundels *landschappen en andere gebeurtenissen* (1974) en *een geur van verbrande veren* (1991), naast een aantal andere gedichten van hem en anderen. Inleider **Wessel ten Boom** is emeritus- predikant en publicist.

Zaterdag 8 en 22 september, 6 oktober 10.30 uur

(Thomaskerk, Prinses Irenestraat 36).

1968: REVOLUTIEJAAR?

Vijftig jaar geleden giste het in bijna heel Europa. Van Parijs tot Belgrado, van Berlijn tot Barcelona. Heeft de beroering van toen blijvende veranderingen gebracht? Filosoof **Bart Voorsluis** waagt een poging tot een antwoord.

Dinsdag 25 september: 20.00 uur.

(Thomaskerk, Prinses Irenestraat 36)

AGAMBEN LEZEN: WAT ER OVERBLIJFT VAN AUSCHWITZ

In zijn politiek-filosofische project *homo sacer* stelt Agamben de omstreden these op, dat in de 21^e eeuw niet de stad (de *polis*, de politiek) en evenmin het huis (de *oikos*, de economie), maar eerder het kamp de plaats is waar we ons bestaan moeten leren begrijpen. Daar vindt, heet het, ontmenselijking plaats. Alleen is de ontmenselijkte mens, de niet-mens, niet bij machte met woorden te getuigen. Maar wat doet de overlevende, die wel woordelijk getuigt van het bestaan van de niet-mens, zonder deze te zijn? Deze vraag naar de getuigenis is klemmend, pijnlijk, en tegelijk voor god-en-mens-kunde onontkoombaar.

Tekst: Giorgio Agamben, *Wat er overblijft van Auschwitz. De getuige en het archief,*

Hilversum: uitgeverij Verbum, 2018 (aan te schaffen door de deelnemers)

Inleider: Prof. dr. Rinse Reeling Brouwer, auteur van *Eeuwig leven. Agamben & de theologie* (Amsterdam: Sjobbolet, 2016), samen met Wilken Veen.

Dinsdag 18 september, 2 oktober, 16 oktober

(Thomaskerk, Prinses Irenestraat 36).

HOE KAN HET GESPREK OVER HET CONFLICT TUSSEN ISRAEL EN DE PALESTIJNEN WEER OP GANG KOMEN?

De staat Israel bestond dit jaar 70 jaar maar van vrede is nauwelijks sprake. In het Midden-Oosten lukt het gesprek niet tussen de betrokken partijen en zelfs hier in Nederland stuit praten over

het conflict op onoverkomelijke moeilijkheden. Aan welke voorwaarden moeten we voldoen

om tenminste tot een zindelijk en zinnig gesprek te komen? **Hanna Luden**, directeur van het CIDI (Centrum Informatie en Documentatie Israel) geeft een voorzet en gaat met u in gesprek.

Dinsdag 9 oktober: 20.00 uur.

(Thomaskerk, Prinses Irenestraat 36)

BARTHS APPÈL AAN DE POLITIEK

Vijftig jaar geleden overleed Karl Barth, de grootste Protestantse theoloog van de 20^e eeuw. Hoewel hij zich nooit op het gebied van de politiek begaf, was hij er wel zeer bij betrokken en heeft hij niet gearzeld zich over politieke en maatschappelijke ontwikkelingen uit te spreken. Op 23 oktober behandelt **Dick Boer** *Der Christ in der Gesellschaft. Ein Tambacher Rede* uit 1920 en op 4 december leidt **Wilken Veen** ons in *Theologische Existenz heute!*, twee geschriften uit het Interbellum die nog steeds actueel zijn.

Dinsdag 23 oktober en 4 december 20.00 uur

(Thomaskerk, Prinses Irenestraat 36)

KERK EN DEKOLONISATIE: INDONESIA 1945-1949

De onafhankelijkheidsoorlog van Indonesië liet kerk en zending niet onberoerd. Hoe stonden zij als Nederlandse – en dus koloniale - instanties tegenover die ontwikkelingen? Dr. Hans van de Wal, emeritus predikant en schrijver van het boek *Tot op het bot verdeeld. Nederlandse protestanten, de zending en de Indonesische revolutie* en Dr. Philip Quarles van Ufford, ontwikkelingssocioloog en schrijver van *Als uw leerlingen tussen de volken, Op zoek naar de missionaire gestalte van de kerk* geven hun visie op dit haast vergeten stuk van onze geschiedenis. Beide inleiders waren persoonlijk bij de zaak betrokken.

Dinsdag 30 oktober 20.00 uur: Dr. Hans van der Wal

Dinsdag 6 november 20.00 uur: Dr. Philip Quarles van Ufford,

(Thomaskerk, Prinses Irenestraat 36)

HET MUSEUM ALS EIGENTIJD'S LABORATORIUM VOOR DE QUEESTE NAAR GOD.

Kun je musea als plaatsvervangers van kerken zien en hebben bezoekers spirituele ervaringen bij het zien van kunst? Kunsthistorica Lieke Wijnia, als fellow verbonden aan het Centrum voor Religie en Erfgoed van de Rijksuniversiteit Groningen,

onderzocht het en won er in maart jl. de grote gouden prijspenning mee van het Godgeleerd Genootschap van de Teylers Stichting. Op deze zaterdagochtend gaat zij in op haar winnende antwoord.

Zaterdag 8 december 10.30 uur

(Thomaskerk, Prinses Irenestraat 36)

BIJBELS LEERHUIS OP DONDERDAGMIDDAG

Sinds enkele jaren organiseren we een veertiendaags bijbels leerhuis in het Gast-huis. De opzet is heel simpel. We doen aan close reading. Op elke bijeenkomst wordt een gedeelte van de bijbel nauwkeurig gelezen met behulp van een door de inleider gemaakte werkvertaling en vervolgens proberen we er met elkaar achter te komen wat deze tekst ons te zeggen heeft. Dit najaar gaan **Wilken Veen** en **Wout van der Spek** door met de verhalen over David en Saul uit de boeken van **Samuel**. Wanneer handelt een koning koninklijk?

Vertalingen worden uitgereikt, maar een bijbel (bij voorkeur niet in de NBV-vertaling) is altijd handig en kleurpotloden kunnen soms helpen de structuur van een tekst zichtbaar te maken.

Donderdag 13 en 27 september, 11 en 25 oktober, 15 en 29 november en 13 december 14.00 uur. (Gast-Huis, Arie Biemondstraat 103)

TALMOED LEZEN

Op 1 juli 2015 is er in Amsterdam een Talmoedgroep opgericht door Wout van der Spek, Karin Daalderop en aansluitend Wilken Veen. We lezen met hulp van een Joodse leraar, die goed thuis is in de Talmoed fragmenten uit de nieuw uitgekomen Schottenstein-editie (Hebreeuws-Engels) van de Talmoed. Wanneer we het soms zonder leraar moeten doen, lezen we met elkaar uit de Pirke Avos (Spreuken der vaders), misschien wel het bekendste tractaat uit de Misjna. U hoeft geen groot hebraïcus te zijn, om mee te kunnen doen, maar enige kennis van het Hebreeuws strekt wel tot aanbeveling, vooral omdat u dan ook mee kunt doen aan de voorbereiding van de bijeenkomsten.

Voor titels van handboeken en dergelijke kunt u Karin Daalderop benaderen tel. 020-6691393 of 06-30523347 (karindaalderop@gmail.com).

Naast handboeken e.d. is www.chabad.org een van de beste joods-orthodoxe sites, die- naast audiolessen in de Talmud - ook over veel ander materiaal om te leren beschikt, zowel praktisch als theoretisch. Sterk aanbevolen voor verdere verdieping. Ook www.myjewishlearning.com is een prima site. Voor opgave kunt u zich aanmelden bij Karin Daalderop.

Donderdag 6 en 20 september, 4 en 18 oktober, 8 en 22 november en 6 december 14.00 uur (Gast-Huis, Arie Biemondstraat 103)

TEKSTEN VOOR TOESCHOUWERS

Iedere maand verdiept deze leeskring zich in een gezamenlijk uitgezocht toneelstuk, dat die maand ook te zien is in Amsterdam of Amstelveen. Theateronderzoeker **Christine Boer** verzorgt een inleiding waardoor u meer te weten komt over de autobiografie van de schrijver en de betekenis van het betreffende stuk. Daarna worden de rollen onderling verdeeld en lezen de deelnemers gezamenlijk een uittreksel uit het toneelstuk. Op de volgende bijeenkomst wordt de opvoering even nabesproken, waarna weer een nieuw toneelstuk onder de loep genomen wordt. Nieuwkomers die een bijeenkomst willen bijwonen, zijn van harte welkom.

Woensdag 26 september 10.30 uur: Melk en dadels door Het Nationale Theater. Na de succesvolle voorstellingen Nobody Home, Othello en Jihad maakt regisseur Daria Bukvić samen met ex-parlementariër en schrijver Tofik Dibi Melk & Dadels. Een zelfbewuste inblik in de Marokkaans-Nederlandse cultuur die niet eerder is vertoond. Melk & Dadels is geïnspireerd door het gelijknamige verhalen- en receptenboek. Concept & Regie Daria

Bukvić Amsterdam Stadsschouwburg Grote Zaal, donderdag 4 en vrijdag 5 oktober 20.30 uur.

Woensdag 29 oktober 10.30 uur: Het Hout door Internationaal Theater Amsterdam. Naar de roman *Het Hout* van Jeroen Brouwers. Regie: Michiel van Erp, tekstbewerking Jibbe Willems. Jeroen Brouwers verbleef als kind in een jappenkamp in Indonesië. Na de oorlog kwam hij in Nederland in een pensioonaat terecht. Hij beschreef deze katholieke instelling als strafkamp en concentratiekamp in één. In zijn vroege roman *Bezonken rood* schreef hij: 'Ik begrijp het principiële verschil niet tussen een Japanse kampbewaker en een kloosterling.' Vele jaren later schrijft hij met *Het Hout* zijn ervaringen van zich af. Hoofdpersonage is de jonge broeder Bonaventura. Jeroen Brouwers: 'Wat bezielde die mensen om te blijven en om te zwijgen? Dat was ook de uitdaging voor me: geloofwaardig maken dat Bonaventura niet weg kàn, niet spreken kàn.' Amsterdam Stadsschouwburg, donderdag 1 t/m zaterdag 3 nov. 20.30 uur, zo. 4 nov. 16.00 uur, wo 7 nov. 20.30 uur.

Woensdag 26 november 10.30 uur: The Fountainhead door Internationaal Theater Amsterdam. Tekst Ayn Rand, regie Ivo van Hove. *The Fountainhead* is het verslag van de strijd van de eigenzinnige architect Howard Roark met de wereld om hem heen. Roark weigert concessies aan opdrachtgevers te doen, terwijl zijn collega Peter Keating kiest voor commercieel succes en maatschappelijk aanzien. Ramsey Nasr ontving de Louis d'Or 2015 voor zijn vertolking van Howard Roark, een architect die moderne wolkenkrabbers wil bouwen en omgeven wordt door collega's die aanhangers zijn van een meer klassieke bouwcultuur. De strijd tussen vernieuwing en traditie, tussen bezieling en compromis, maar ook: het verslag van een strijd op leven en dood tussen twee geliefden, Howard Roark en de beeldschone Dominique Francon (Halina Reijn); twee gelijkgestemde zielen, ieder gesteld op eigen vrijheid en autonomie. (Thomaskerk, Pr. Irenestraat 36)

DE SCHOOL VAN MISKOTTE

In de School van Miskotte lezen we dit verder uit de bundel *Mystiek en Bevinding*, het laatst verschenen deel van Miskottes Verzameld Werk. We lezen verder in "De liturgie des levens", een serie van achttien artikelen uit *In de Waagschaal*, geschreven in 1964-65 en eerder gepubliceerd in *Kennis en Bevinding*. Het betreft overwegingen (meditaties) naar aanleiding van Romeinen 12. Deel 14 van het Verzameld Werk (nieuwprijs € 29,95) is nog volop te verkrijgen en is relatief goedkoop voor een prachtig gebonden boek van meer dan 400 pagina's. *Kennis en Bevinding* is voor een veel kleinere prijs alleen nog antiquarisch te krijgen (www.boekwinkeltjes.nl). De bijeenkomsten worden geleid door **Wilken Veen** (predikant voor het leerhuis) en **Evert-Jan de Weijer** (predikant Thomaskerk).

Dinsdag 13, 20 en 27 november 20.00 uur.

(Thomaskerk, Prinses Irenestraat 36).

MET TENACH EN EVANGELIE KORAN LEZEN

WIE ZEGGEN DE JODEN, CHRISTENEN EN MOSLIMS DAT IK BEN?

Anton Wessels, theoloog en arabist, probeert deze vraag te beantwoorden vanuit de lezing en uitleg van de drie boeken in onopgeefbare samenhang. De discussie blijft nog sterk beheerst worden door de 'dogmata' over en weer, die in de loop der eeuwen zijn gegroeid. Joden hebben in het algemeen Jezus als Messias afgewezen; moslims erkennen Jezus wel als profeet, en de christenen menen meestal dat zij een patent hebben op tekst en uitleg van wie Jezus is. Uiteraard komen de Koranteksten over Jezus (en Maria) ter sprake, maar ook die over Johannes de Doper. Ook de 'Hoge titels' zoals Messias, teken, woord en geest van God.

Zaterdag 3 en 17 november, 1 en 15 december 10.30 uur.

(Thomaskerk, Prinses Irenestraat)

TEKST EN TRADITIE

Een tekst uit vroeger tijden, een oud of modern gedicht, een recent artikel over een actueel probleem kan het thema zijn van een open onderling gesprek. De deelnemers bepalen in onderling overleg de onderwerpen. Leiding: Wilken Veen en Adriaan Deurloo. Wij zijn bezig hoofdstukken te lezen uit het in 2017 uitgekomen **25 Eeuwen Theologie**.
Woensdag 26 september, 17 oktober, 14 november en 12 december 14.00 uur.
(Van Limmikhof, Nieuwe Keizersgracht 1A)

OBRECHTACADEMIE:

Het gesprek tussen Rooms-Katholieken en Protestanten gaat door. Dit seizoen is alle aandacht gericht op de Oecumene, op welk gebied zeventig jaar geleden een mijlpaal werd bereikt met de oprichting van de Wereldraad van Kerken in Amsterdam.

Maandag 24 september 20.00 uur: Ds Henk Meulink (voorzitter Raad van Kerken Amsterdam) over *Raad van Kerken Amsterdam en een toekomst samen*.

Maandag 29 oktober 20.00 uur: Dr Andreas Wöhle (voorzitter Lutherse Gemeente Amsterdam)

over *'Van conflict naar gemeenschap': Luthers-Katholiek document*.

Maandag 19 november 20.00 uur: Dr Frans Vervooren OCD over *'Van conflict naar gemeenschap': Luthers-Katholiek document*.

Maandag 17 december 20.00 uur: Dr Karel Blei over Karl Barths *Ad limina apostolorum* (Barths verslag over zijn bezoek aan het Vaticaan)
(Pastorie Obrechtkerk. Jacob Obrechtstraat 30)

LEERDIENSTEN IN HET GAST-HUIS

In principe de eerste zondag van de maand wordt in het Gast-huis (Arie Biemondstraat 103) een leerdienst gehouden. We lezen dan steeds de sidra (het tora-gedeelte dat op de voorafgaande sabbat aan de orde was in de synagoge) en proberen die uit te leggen in de eigen context. Het eventueel daarnaast gelezen gedeelte uit het evangelie vormt niet de aanleiding voor de sidra-keuze, maar wordt gelezen als mogelijke reactie op het tora-gedeelte, zoals ook de traditionele profetenlezing (haftara) dat is. Na de dienst is er ruimte voor nagesprek bij een glas wijn en aansluitend soep en brood.

Zondag 2 september 16.30 uur Voorganger: **Wilken Veen**

Zondag 7 oktober 16.30 uur. Voorganger: **Wout van der Spek**

Zondag 4 november 16.30 uur. Voorganger: **Wilken Veen**

Zondag 2 december 16.30 uur. Voorganger: **Annemarie Visser**
(Gast-Huis, Arie Biemondstraat 103 [\[AD1\]](#) [\[AD2\]](#))

[\[AD1\]](#)

[\[AD2\]](#)

CORRESPONDENTIE-ADRES: late@rijmerij.nl

Het Leerhuis heft geen toegangsgeld meer bij zijn bijeenkomsten. Maar dat wil niet zeggen dat we het geld niet nodig zouden hebben. Al uw giften op GIRONUMMER NL32INGB0000449815 PROTESTANTSE

GEMEENTE IN ZAKE T&E zijn zeer welkom.

Wilt u wijzigen hoe u deze mail ontvangt
U kunt [uw voorkeuren aanpassen](#) of u [afmelden voor de LAT&E POST](#).

This email was sent to paulan@xs4all.nl
[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)
Dichter · Rapenburg 58hs · Amsterdam, Nh 1011TZ · Netherlands

MailChimp.